

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Emitent: CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 546 din 13 IULIE 2009

HOTĂRÂREA
din 11 octombrie 2007
în Cauza Larco și alții împotriva României
(Cererea nr. 30.200/03)

În Cauza Larco și alții împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din: domnii B.M. Zupančič, președinte, C. Bîrsan, doamnele E. Fura-Sandström, A. Gyulumyan, domnul David Thór Björgvinsson, doamnele I. Ziemele, I. Berro-Lefèvre, judecători, și domnul S. Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 20 septembrie 2007,

pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 30.200/03) îndreptată împotriva României, prin care un cetățean al acestui stat, domnul Ioan Larco (*reclamantul*) și 3 persoane juridice de drept român, Societatea Comercială Larco - Centrul Internațional de Informare și Implementare a Invențiilor - S.R.L. (*societatea Larco*), Fundația Științifică Internațională D.I. Mangeron (*fundația D.I. Mangeron*) și Fundația Științifică Larco - Centrul Internațional de Informare și Implementare a Invențiilor Iași (*fundația Larco*), denumite în continuare *reclamantele*, au sesizat Curtea la data de 5 iulie 2003 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul său, doamna Beatrice Ramașcanu, ulterior de coagentul său, doamna Ruxandra Pașoi, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. La data de 15 iunie 2006, Curtea a hotărât să comunice cererea Guvernului. Invocând prevederile art. 29 § 3 din Convenție, aceasta a hotărât să se analizeze în același timp admisibilitatea și temeinicia cauzei.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

4. Reclamantul, domnul Ioan Larco, este un cetățean român, născut în anul 1940, și locuiește în Iași. Reclamantele, societatea Larco, fundația D.I. Mangeron și fundația Larco, sunt persoane juridice de drept român, înființate în anul 1993 (fundația D.I. Mangeron) și, respectiv, în anul 1994, cu sediul social la domiciliul reclamantului, care este reprezentantul lor legal. A. Geneza cauzei

5. În anul 1994, societatea Larco a obținut un credit imobiliar, a cărui rambursare a fost garantată cu apartamentul în care se afla sediul său social și domiciliul reclamantului. Din cauza nerambursării creditului, acest apartament a fost scos la licitație și cumpărat de o terță societate comercială (denumită în continuare adjudecatara).

B. Procedura în evacuare a reclamantului din apartamentul în litigiu și contestația împotriva executării silite

6. Prin Sentința din data de 18 ianuarie 1999, Judecătoria Iași a admis acțiunea adjudecatarei împotriva reclamantului și a dispus evacuarea acestuia din apartament. Prin Decizia din data de 4 octombrie 1999, Tribunalul Iași a respins apelul reclamantului. Acesta a formulat recurs împotriva respectivei decizii, dar nu a oferit Curții alte informații referitoare la soluționarea recursului.

7. La data de 14 octombrie 1999, la cererea adjudecatarei, un executor judecătoresc a comunicat reclamantului o somație de a părăsi apartamentul.

8. La data de 22 octombrie 1999, reclamantul a sesizat Judecătoria Iași cu o contestație la executare și a solicitat suspendarea executării silite până la soluționarea contestației.

9. La data de 1 noiembrie 1999, instanța a respins cererea de suspendare a executării silite.

10. În aceeași zi, reclamantul a fost evacuat. Executorul a aplicat sigilii pe bunurile găsite în apartament, dintre care o parte le aparțineau reclamantelor, și l-a informat pe reclamant că trebuia să le recupereze în cel mult 3 zile. Prin procesele-verbale din 13 și 21 decembrie 1999, executorul a constatat că reclamantul nu și-a recuperat bunurile și a procedat la inventarierea acestora.

11. La data de 22 decembrie 1999, în cadrul dosarului referitor la contestația la executare, reclamantul a solicitat încă o dată suspendarea executării silite. În aceeași zi, instanța a admis această cerere.

12. Conform afirmațiilor reclamantului, la datele de 28 decembrie 1999 și 4 ianuarie 2000, adjudecatara a asigurat transportul bunurilor din apartament și le-a depozitat în subsolul unui imobil, în condiții improprii. La data de 5 ianuarie 2000, reclamantul a informat poliția despre acest lucru.

13. Prin Decizia definitivă din data de 30 noiembrie 2001, Curtea de Apel Iași a respins contestația la executare.

C. Acțiunile în despăgubiri formulate împotriva adjudecatarei

14. La data de 29 martie 2002, reclamanții au sesizat Tribunalul Iași cu mai multe acțiuni prin care se solicita obligarea adjudecatarei la plata de despăgubiri pentru prejudiciile materiale și morale suferite prin continuarea executării silite după suspendarea executării și din cauza degradării bunurilor lor.

15. Acțiunea reclamantului era motivată după cum urmează:

„În urma unei executări silite ilegale a apartamentului (...), pârâta a procedat la ridicarea titlurilor de proprietate, a diplomelor de studii, a fotografiilor de familie unice, pe care le-a îngrămădit în mai mult de o sută nouăzeci de saci de plastic, haine, încălțăminte, lucrări de specialitate și cărți fiind puse laolaltă cu vesela, făina, orezul, zahărul etc.

Deși legea interzice mutarea bunurilor fără acordul executorului judecătoresc, acestea au fost depozitate (...) în subsolul fostei cantine (...), în condiții improprii. Mirosul de canalizare, mușegaiul, șobolanii, șoarecii, insectele, umiditatea și chiar inundațiile care au avut loc acolo au distrus bunurile parțial sau integral.”

16. În acțiunile lor, reclamantele au adăugat că nu primiseră nicio somație de a-și pune la adăpost bunurile, ci că au fost puse în fața faptului împlinit, în măsura în care bunurile lor au fost ridicate și depozitate, fără știrea lor, în condiții improprii. Acestea au mai susținut și imposibilitatea de a-și desfășura activitatea din cauza executării silite ilegale.

17. Valoarea despăgubirilor solicitate de reclamant se ridică la 593.033 euro (EUR), din care 231.033 EUR cu titlu de daune materiale, iar 362.000 EUR cu titlu de daune morale. Reclamantele solicitau despăgubiri în valoare totală de 8.265.380 EUR, din care 6.964.981 EUR cu titlu de daune materiale, iar 1.300.399 EUR cu titlu de daune morale.

18. Fiecare reclamant și-a prezentat pretențiile în mod detaliat.

19. Tribunalul le-a pus în vedere reclamanților faptul că, în conformitate cu art. 2 din Legea nr. 146/1997, aveau obligația de a achita taxe judiciare de timbru în valoare de 164.139.000 lei vechi românești (ROL), respectiv 5.722,31 EUR, la cursul de schimb din 29 martie 2002 stabilit de Banca Națională a României, pentru reclamant, și de 2.446.635.750 ROL, respectiv 85.296,18 EUR, la cursul de schimb de la data respectivă, pentru reclamante.

20. Arătând că reclamantele nu desfășurau activitate și că valoarea venitului lunar al reclamantului era de 3.221.000 ROL, și anume 112,29 EUR la cursul de schimb de la data respectivă, reclamanții au solicitat scutirea de la obligația de plată a taxelor judiciare de timbru. Tribunalul a trimis cererile la Direcția Generală a Finanțelor Publice Iași (D.G.F.P.), organism subordonat Ministerului Finanțelor.

21. La data de 9 mai 2002, D.G.F.P. a transmis tribunalului o adresă, ale cărei concluzii sunt următoarele:

„ (...) Ministerul Finanțelor poate să acorde scutiri, reduceri, eșalonări sau să amâne achitarea taxelor judiciare de timbru, în condițiile stabilite prin ordin al ministrului finanțelor. Până la publicarea acestor norme în Monitorul Oficial, nu există un cadru legislativ pentru a răspunde cererilor de scutire de la plata taxelor judiciare de timbru.”

22. Tribunalul a luat act de refuzul autorității fiscale de a admite cererile reclamanților și a reținut că motivele acestui refuz nu sunt relevante în cauză. Prin urmare, prin sentințele nr. 784, 785, 786 și 787 din 10 iunie 2002, instanța a anulat acțiunea reclamantului, pe cele ale fundațiilor Larco și D.I. Mangeron și, respectiv, pe cea a societății Larco pentru neplata taxelor judiciare de timbru. Reclamanții au formulat recursuri, invocând că D.G.F.P. nu s-a pronunțat asupra cererilor lor.

23. Prin deciziile nr. 263, 264, 265 și 266 din 24 martie 2003, Curtea de Apel Iași a respins recursul fundației Larco, pe cel al reclamantului, pe cel al societății Larco, respectiv pe cel al fundației D.I. Mangeron ca neîntemeiate, confirmând sentințele pronunțate de tribunal. II. Dreptul intern pertinent

24. Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru prevede, printre altele:

Articolul 1

„Acțiunile și cererile introduse la instanțele judecătorești (...) sunt supuse taxelor judiciare de timbru, prevăzute în prezenta lege, și se taxează în mod diferențiat, după cum obiectul acestora este sau nu evaluabil în bani (...).”

Articolul 2

„Acțiunile și cererile evaluabile în bani, introduse la instanțele judecătorești, se taxează astfel: (...) peste 500.000.000 ROL, 13.215.000 ROL + 1% pentru ce depășește 500.000.000 ROL.”

Articolul 21

(în varianta sa anterioară Legii nr. 195/2004)

„Ministerul Finanțelor poate acorda scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare de timbru, în condițiile stabilite prin ordin al ministrului finanțelor. ”

25. După modificarea adusă prin Legea nr. 195/2004, acest articol prevede următoarele:

„Instanța judecătorească poate acorda scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare de timbru în condițiile art. 74-81 din Codul de procedură civilă.”

26. Ordinul ministrului de stat, ministrul justiției, nr. 760/C/1999 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările ulterioare, prevede la art. 29 că modul de stabilire a taxei judiciare de timbru poate face obiectul unei contestații adresate Direcției generale a finanțelor publice.

27. Conform art. 1 alin. 2 și 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2001, deciziile direcțiilor generale ale finanțelor publice date în contestațiile împotriva modului de stabilire a taxei judiciare de timbru pot, la rândul lor, să fie contestate în fața instanței.

28. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2001 a fost abrogată prin Codul de procedură fiscală, intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2004.

ÎN DREPT

I. Asupra pretensei încălcări a art. 6 § 1 din Convenție

29. Reclamanții se plâng de faptul că anularea acțiunilor lor, ca urmare a refuzului autorității fiscale de a îi scuti de plata taxelor judiciare de timbru, i-a lipsit de dreptul de acces la o instanță, astfel cum este acesta garantat de art. 6 § 1 din Convenție, care prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil (...) a cauzei sale, de către o instanță (...) care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...).”

30. Ei denunță din perspectiva aceluiași articol și insuficiența legislației privind taxele de timbru.

31. Întemeindu-se pe aceeași prevedere, reclamanții susțin o încălcare a dreptului la un proces echitabil. Ei arată că, prin anularea acțiunilor lor, instanțele au comis grave erori în interpretarea și aplicarea legislației privind taxa judiciară de timbru.

A. Asupra admisibilității

32. Guvernul invocă o excepție bazată pe lipsa calității de victimă a societății Larco și a fundației D.I. Mangeron.

33. Guvernul observă că, în temeiul art. 34 din Convenție, Curtea poate fi sesizată cu cereri introduse de orice persoană fizică, orice organizație neguvernamentală sau orice grup de particulari care se pretinde victima unei încălcări de către una dintre Înaltele părți contractante a drepturilor recunoscute în Convenție. Guvernul adaugă că, în temeiul art. 35 din Convenție, Curtea nu poate fi sesizată decât după epuizarea căilor de recurs interne. Or, în speță, acțiunea soluționată prin Decizia nr. 264 din 24 martie 2003 a fost introdusă numai de către reclamantul Ioan Larco, iar acțiunea soluționată prin Decizia nr. 263 din 24 martie 2003 a fost introdusă numai de fundația Larco.

34. Rezultă, conform afirmațiilor Guvernului, că celelalte două reclamante nu au sesizat instanțele naționale cu astfel de acțiuni și, prin urmare, nu pot pretinde că au calitatea de victimă a unei încălcări a dreptului de acces la o instanță.

35. Guvernul citează în acest sens Cauza Asociația și Liga pentru protecția cumpărătorilor de automobile Ana Abîd și alți 646 împotriva României, (dec.), nr. 34.746/97, 10 iulie 2001, și invită Curtea să respingă, în temeiul art. 35 § 3 din Convenție, cererea

introdusă de aceste două reclamante, pentru incompatibilitate ratione personae cu prevederile Convenției.

36. Reclamanții nu au prezentat observații asupra acestei chestiuni.

37. Curtea observă că acțiunile soluționate prin deciziile nr. 265 și 266 din 24 martie 2003 ale Curții de Apel Iași au fost introduse de societatea Larco și, respectiv, de fundația D.I. Mangeron.

38. Prin urmare, ea apreciază că trebuie să respingă excepția de incompatibilitate ratione personae invocată de Guvern.

B. Asupra fondului

39. Guvernul observă că dreptul de acces la o instanță nu este absolut, ci se pretează la limitări, deoarece, prin însăși natura sa, el impune o reglementare din partea statului. Acesta observă că, potrivit jurisprudenței Curții, o astfel de limitare poate fi și de natură financiară, cu condiția ca ea să urmărească un scop legitim și să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (*Kreuz împotriva Poloniei*, nr. 28.249/95, §§ 52-55, CEDO 2001-VI).

40. Guvernul subliniază și că România nu este singurul stat membru al Consiliului Europei care le solicită reclamanților să plătească taxe de timbru în cauzele civile și comerciale. Guvernul observă că în Polonia, o lege din anul 1967, modificată în 1996, prevede taxe judiciare de timbru ce variază între 5% și 8% din valoarea cererii evaluabile în bani. În Lituania, conform Codului de procedură civilă, reclamanții trebuie să plătească taxe judiciare de timbru în cotă de 5% (prorata), în timp ce în Ungaria o lege din 1990 prevede o cotă de 6% din valoarea solicitată. În Danemarca, reclamantul a cărui cerere depășește 6.000 de coroane daneze trebuie să plătească taxe judiciare de timbru în procent de 2% din valoarea ce depășește această sumă. În cazul în care cauza este deferită instanței în vederea analizării sale, trebuie achitate taxe suplimentare, reprezentând 1/5 din taxele deja plătite. În Austria, taxa de timbru se ridică la 400 EUR, la care se adaugă 1% din suma ce depășește 726 EUR. Guvernul mai observă că în România, după exemplul Norvegiei, Belgiei, Poloniei, Italiei, Lituaniei, Danemarcei sau Austriei, taxele de timbru sunt achitate anticipat. Ele reprezintă contribuții la bugetul de stat în Norvegia, Polonia, Danemarca și Finlanda, contribuții la bugetul Ministerului Justiției în Italia și sunt destinate să acopere cheltuielile de procedură în Lituania.

41. Guvernul consideră că această practică este conformă art. 6 § 1 din Convenție, avându-se în vedere că, potrivit jurisprudenței Curții, obligația de a plăti în fața instanțelor civile taxe aferente cererilor cu care acestea sunt sesizate nu poate fi considerată drept o limitare a dreptului de acces la o instanță incompatibilă în sine cu art. 6 § 1 din Convenție (*Kreuz* menționată mai sus, §§ 59 și 60). Taxele de procedură urmăresc un scop legitim prin faptul că au fost impuse în interesul unei bune administrări a justiției (*Tolstoy-Miloslavsky împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 1995, seria A nr. 316-B, p. 80-81, § 61).

42. În plus, Guvernul consideră că obligația însăși de a plăti taxe judiciare de timbru prorata nu este contrară Convenției. Guvernul citează Cauza *Philis împotriva Greciei* (nr. 18.989/91, Decizia din 12 octombrie 1994), în care Comisia a statuat că taxele judiciare de timbru, reprezentând 0,9% din valoarea solicitată, erau proporționale cu sumele solicitate de către reclamant și că, prin urmare, acestuia nu i s-a refuzat în mod arbitrar accesul la instanță.

43. Guvernul observă că, în speță, taxele judiciare de timbru erau calculate în temeiul art. 2 din Legea nr. 146/1997, cu modificările și completările ulterioare, conform căruia, dacă valoarea solicitată depășește 500.000.000 ROL, aceste taxe se ridică la 13.215.000 ROL plus 1% din ce depășește 500.000.000 ROL. În opinia Guvernului, diferența dintre cele două procente (0,9% considerat conform art. 6 § 1 din Convenție și 1% aplicat în România) nu este decisivă, având în vedere în special suma enormă solicitată de reclamant.

44. În ceea ce privește posibilitatea ca reclamantii să fie scutiți de plata taxelor judiciare de timbru în temeiul art. 21 din legea menționată mai sus, Guvernul afirmă că, în conformitate cu informațiile furnizate de Ministerul Finanțelor, în perioada 1995-2002 au fost formulate 2.638 de cereri în acest sens, dintre care 1.450 au fost admise. Sprijinindu-se pe aceleași informații, Guvernul afirmă și că, în perioada menționată mai sus, au fost formulate 211 cereri referitoare la reducerea taxelor de timbru aferente cauzelor civile, dintre care 133 au fost admise parțial sau integral.

45. Mai mult, Guvernul consideră că această cauză este diferită de *Cauza Weissman și alții împotriva României* (nr. 63.945/00, Hotărârea din 24 mai 2006), având în vedere că, în speță, Ministerul Finanțelor nu era parte în procedură, spre deosebire de cauza menționată mai sus.

46. Dimpotrivă, Guvernul consideră că această cauză este similară *Cauzei V. M. împotriva Bulgariei* (nr. 45.723/99, Hotărârea din 8 iunie 2006), în care Curtea a constatat lipsa încălcării dreptului de acces la instanță. Guvernul observă că, în speță, ca și în cauza menționată mai sus, reclamantii au solicitat scutirea de la plata taxelor judiciare de timbru, cereri care au fost respinse. Guvernul observă că, în cauza menționată mai sus, taxele judiciare de timbru se ridicau la 4% din valoarea solicitată, în timp ce în România aceste taxe reprezentau 1% din valoarea în cauză. De asemenea, el constată că salariul reclamantului Ioan Larco este egal cu salariul mediu din Bulgaria, adică 100 dolari americani (*V.M.* menționată mai sus, § 52).

47. Guvernul mai subliniază că un element esențial care a determinat Curtea să constate lipsa încălcării dreptului de acces la o instanță este faptul că dreptul bulgar prevedea posibilitatea de a solicita scutirea de la plata taxelor judiciare de timbru, or legislația românească oferă și ea această posibilitate, în temeiul art. 21 din Legea nr. 146/1997. În cele două cauze, reclamantii au făcut uz de această posibilitate și cererile lor au fost respinse după ce au fost analizate de instanțe, care și-au motivat succint hotărârile (*V.M.* menționată mai sus, § 56).

48. Guvernul subliniază că în cauză a fost asigurat un just echilibru între interesul statului de a încasa taxele judiciare de timbru, pe de o parte, și interesul reclamantului de a-și susține cererile în fața instanțelor, pe de altă parte.

49. De aceea, Guvernul consideră că art. 6 § 1 din Convenție a fost pe deplin respectat de către autoritățile române.

50. Reclamanții nu au prezentat observații asupra acestei chestiuni.

51. Curtea observă că cererea cuprinde două laturi: prima se referă la lipsa de acces la o instanță, iar a doua vizează echitatea procedurilor. Însă, având în vedere faptul că instanțele nu au analizat fondul acțiunilor, ci doar le-au anulat, Curtea apreciază că nu este necesar să analizeze separat cererea reclamanților referitoare la pretinsa înechitate a procedurilor (vezi *Weissman și alții* menționată mai sus, § 32).

52. Curtea reamintește că art. 6 § 1 din Convenție îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Astfel, acest articol consfințește un „drept la o instanță“, în cadrul căruia dreptul de acces, și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, nu constituie decât un singur aspect.

53. Cu toate acestea, la fel ca și Guvernul, Curtea admite că, potrivit jurisprudenței sale constante, „dreptul la o instanță“ nu este absolut. El se pretează unor limitări deoarece, prin însăși natura sa, el impune o reglementare din partea statului care poate să aleagă mijloacele pe care să le utilizeze în acest scop. În această privință, Curtea reamintește că ea nu a exclus niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (*Tolstoy-Miloslavsky* menționată mai sus, p. 80-81, §§ 61 și următoarele, și *Kreuz* menționată mai sus, § 59).

54. În ciuda marjei de apreciere de care dispune statul în materie, Curtea subliniază că o limitare a accesului la o instanță nu este conformă art. 6 § 1 decât dacă are un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (*Kreuz* menționată mai sus, § 55).

55. În speță, acțiunile în despăgubiri introduse de reclamanți împotriva unei terțe societăți comerciale au fost anulate pentru neplata taxelor judiciare de timbru (vezi paragrafele 22 și 23 de mai sus).

56. În ceea ce privește în special obligația de a plăti în fața instanțelor civile o taxă judiciară corespunzătoare cererilor formulate, aceasta nu poate fi considerată ca o limitare a dreptului de acces la o instanță care ar fi, în sine, incompatibilă cu art. 6 § 1 din Convenție.

57. Cu toate acestea, Curtea reiterează faptul că valoarea taxelor, apreciată în lumina circumstanțelor unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea reclamantului și faza de procedură în care limitarea respectivă este impusă, sunt factori care trebuie luați în considerare pentru a stabili dacă partea interesată a beneficiat de dreptul său de acces la instanță sau dacă, din

cauza valorii taxelor, accesul la o instanță a fost limitat într-o asemenea măsură încât dreptul este încălcat chiar în esența sa (*Tolstoy-Miloslavsky* menționată mai sus, p. 80-81, §§ 63 și următoarele, și *Kreuz* menționată mai sus, § 60).

58. Curtea observă că, în dreptul român, valoarea taxei judiciare de timbru este calculată sub forma unui procent din valoarea obiectului cauzei. Prin urmare, taxa este proporțională cu suma solicitată de reclamant. În ceea ce privește scopul legitim urmărit, Curtea poate admite că un astfel de sistem urmărește să limiteze cererile de chemare în judecată abuzive și să strângă fonduri pentru bugetul justiției. Prin urmare, trebuie analizat caracterul proporționat al limitării dreptului de acces la o instanță în cauza de față, din cauza valorii taxelor solicitate (vezi, *mutatis mutandis*, *Iorga împotriva României*, nr. 4.227/02, § 41, 25 ianuarie 2007).

59. Curtea nu poate specula cu privire la soluția ce s-ar fi putut da cererilor formulate de reclamanți și nici cu privire la valoarea despăgubirilor solicitate. Cu toate acestea, ea observă că valoarea taxelor judiciare de timbru solicitate reclamanților era considerabilă în speță, adică mai mult de 5.700 EUR pentru reclamant și mai mult de 85.000 EUR în total pentru reclamante, în timp ce venitul lunar al reclamantului era de circa 112 EUR, iar reclamantele nu desfășurau activitate (vezi paragraful 20 de mai sus).

60. Este adevărat că sistemul național prevedea pentru persoanele ce nu dispun de resurse suficiente posibilitatea de a obține o scutire de la plata taxei judiciare de timbru. Totuși, Curtea constată că, la data evenimentelor, Ministerul Finanțelor era cel care putea acorda o astfel de scutire (vezi, *mutatis mutandis*, *Iorga* menționată mai sus, § 47).

61. Curtea nu contestă că, în cauza de față, spre deosebire de cauzele Weissman și alții și Iorga menționate mai sus, Ministerul Finanțelor nu era parte în procedură și că reclamanții, ca și în cauza Iorga menționată anterior, au făcut uz de posibilitatea de a îi solicita ministerului scutirea de la plata taxelor judiciare de timbru.

62. Cu toate acestea, Curtea observă că ministerul le-a respins cererile și că instanțele naționale, anulându-le acțiunile pentru neplata taxelor judiciare de timbru, nu au analizat decizia de refuz, limitându-se la a lua act că motivele acestui refuz nu prezentau relevanță în cauză (vezi paragrafele 22 și 23 de mai sus).

63. Pe de altă parte, Curtea observă că, la data de 9 mai 2002, acest minister, prin intermediul Direcției generale a finanțelor publice, a respins cererile reclamanților din cauza lipsei „cadrului legislativ pentru a răspunde la cererile de scutire de la plata taxelor judiciare de timbru” (vezi paragraful 21 de mai sus). O astfel de declarație nu corespunde cu afirmațiile Guvernului referitoare la numărul cererilor de scutire admise de Ministerul Finanțelor în perioada 1995-2002 (vezi paragraful 44 de mai sus).

64. În orice caz, Curtea arată că din prevederile dreptului intern nu reiese că refuzul ministerului de a le acorda reclamanților o scutire de la plata taxelor judiciare de timbru, așa cum s-a întâmplat în speță, ar fi putut face, la data evenimentelor, obiectul unei contestații în fața unei instanțe. Posibilitatea de a contesta în fața instanței deciziile direcțiilor generale ale

finanțelor publice nu se referea decât la modalitățile de stabilire a taxelor de timbru (vezi paragrafele 26 și 27 de mai sus). Or, reclamantul susține, în speță, imposibilitatea de a obține o scutire de la plata acestor taxe.

65. Prin urmare, Curtea nu poate subscrie argumentului Guvernului conform căruia cauza de față este similară cu cauza *V.M.* menționată mai sus. În opinia Curții, ceea ce distinge în mod esențial cele două cauze este faptul că, în cauza *V.M.* menționată mai sus, cererile de scutire de la plata taxelor judiciare de timbru au fost introduse la instanțe, care le-au analizat, ținând cont de situația personală a reclamantului, acesta având și posibilitatea unui recurs în fața instanței superioare (vezi *V.M.* menționată mai sus, §§ 49, 54 și 56). În plus, în această cauză, din motivele arătate mai sus, Curtea a recunoscut că autoritățile naționale erau, în principiu, mai bine plasate decât judecătorul internațional pentru a aprecia elementele de probă prezentate în fața lor și, în cazul menționat, pentru a evalua capacitatea reclamantului de a achita taxa judiciară de timbru datorată (vezi *V.M.* menționată mai sus, § 55).

66. Curtea constată că, în dreptul român, Legea nr. 146/1997 a fost modificată prin Legea nr. 195/2004, care prevede că acordarea de scutiri, reduceri sau eşalonări pentru plata taxei de timbru ține, de acum înainte, de competența instanțelor. Or, o asemenea posibilitate nu exista la data evenimentelor.

67. Având în vedere aceste elemente și după o apreciere globală a faptelor, Curtea apreciază că, în speță, statul nu și-a respectat obligația de a reglementa dreptul de acces la o instanță într-un mod care să corespundă cerințelor art. 6 § 1 din Convenție.

68. Prin urmare, Curtea constată că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

II. Asupra celorlalte pretinse încălcări ale Convenției și ale art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

69. Din perspectiva art. 8, 10 și 17 din Convenție și a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantul se plâng de o încălcare a dreptului la respectarea domiciliului și de atingerea adusă reputației lor, din cauza executării unei hotărâri ce fusese suspendată.

70. Curtea constată că aceste capete de cerere sunt direct legate de cel analizat din perspectiva art. 6 § 1 din Convenție și le declară admisibile. Ținând cont de concluziile sale referitoare la această prevedere, expuse la paragrafele 67 și 68 de mai sus, și în măsura în care nu poate specula cu privire la soluția ce s-ar fi putut da cererilor formulate de reclamant, Curtea apreciază că nu este cazul să analizeze separat temeinicia lor.

III. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

71. Conform art. 41 din Convenție,

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

72. Reclamantii solicită în total suma de 20.951.919 EUR cu titlu de daune materiale („despăgubiri materiale“ și „despăgubiri contractuale“) și suma de 14.346.081 EUR cu titlu de daune morale.

73. Reclamantul mai precizează că „este imperativ să fie plătiți următorii specialiști naționali și internaționali: douăzeci de inventatori, douăzeci de cercetători științifici și opt inventatori din Uniunea Europeană“.

74. Guvernul consideră că cererile formulate nu respectă cerințele art. 60 § 2 din Regulament, având în vedere că ele nu sunt detaliate și nu sunt însoțite de niciun document justificativ relevant.

75. Guvernul consideră că nu există nicio legătură de cauzalitate între prejudiciul material pretins și încălcarea denunțată și că, prin urmare, aceste cereri trebuie respinse.

76. În ceea ce privește prejudiciul moral, Guvernul observă că reclamantii nu își susțin prejudiciul pretins.

77. Guvernul subliniază că în cauza Weissman și alții menționată mai sus, Curtea a statuat că stabilirea unei încălcări constituie o reparație echitabilă suficientă pentru prejudiciul moral, după ce a constatat existența a două încălcări, și anume pe cele ale art. 6 § 1 din Convenție și pe cea a art. 1 din Protocolul nr. 1.

78. Prin urmare, Guvernul invită Curtea să respingă cererile reclamantilor - în temeiul art. 41 din Convenție - ca neîntemeiate și excesive.

79. Curtea observă că, în speță, singurul fundament ce trebuie reținut pentru acordarea unei reparații echitabile constă în faptul că reclamantii nu au beneficiat de dreptul de acces la o instanță pentru a solicita despăgubiri, încălcându-se art. 6 din Convenție.

80. Pe baza elementelor de care dispune, ea consideră că reclamantii nu au demonstrat că prejudiciul material pretins este efectiv rezultatul anulării acțiunilor din cauza neplății taxei judiciare de timbru (vezi, *mutatis mutandis*, *Kudla împotriva Poloniei* [MC], nr. 30.210/96, § 164, CEDO 2000-XI, *Dactylidi împotriva Greciei*, nr. 52.903/99, § 57, 27 martie 2003, și Iorga, menționată mai sus, § 64). În orice caz, Curtea nu poate specula cu privire la soluția ce s-ar fi putut da cererilor formulate de reclamantii dacă încălcarea dreptului de acces la instanță nu ar fi avut loc. În consecință, nimic nu justifică acordarea unei despăgubiri reclamantilor pentru acest motiv.

81. În ceea ce privește prejudiciul moral, Curtea acceptă că este posibil ca reclamantii să fi suferit o frustrare din cauza anulării acțiunilor lor. Statuând în echitate, ea le acordă împreună suma de 2.000 EUR pentru prejudiciul moral.

B. Cheltuieli de judecată

82. Reclamantii nu au solicitat rambursarea cheltuielilor de judecată.

83. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată decât în măsura în care le-a solicitat. Prin urmare, în speță, Curtea nu le acordă reclamanților nicio sumă cu acest titlu.

C. Majorări de întârziere

84. Curtea consideră potrivit ca valoarea majorărilor de întârziere să fie stabilită în raport cu rata dobânzii pentru facilitatea de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. declară cererea admisibilă;
2. hotărăște că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție;
3. hotărăște că nu se impune analiza temeiniciei capetelor de cerere întemeiate pe art. 8, 10 și 17 din Convenție și pe art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;
4. hotărăște
 - a) ca statul pârât să le plătească împreună reclamantilor, în cel mult 3 luni de la data rămânerei definitive a prezentei hotărâri conform art. 44 § 2 din Convenție, suma de 2.000 EUR (două mii euro) cu titlu de daune morale;
 - b) ca suma respectivă să fie convertită în moneda statului pârât la cursul de schimb valabil la data plății și ca la această sumă să se adauge orice sumă care ar putea fi datorată cu titlu de impozit;
 - c) că, începând de la expirarea termenului menționat mai sus și până la efectuarea plății, această sumă va fi majorată cu o dobândă simplă egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene aplicabilă în această perioadă, majorată cu 3 puncte procentuale;
5. respinge cererea de reparație echitabilă în rest. Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 11 octombrie 2007, în conformitate cu art. 77 §§ 2 și 3 din Regulament.

Boštjan M. Zupančič,

președinte

Santiago Quesada,

grefier